

TRAFİKTE ALKOL VE UYUŞTURUCU İLE MÜCADELEDE OKULLARDA VERİLEN EĞİTİMİN ÖNEMİ

16.10.2012
Manisa İl Milli Eğitim Müdürlüğü
Esin TÜRKOĞLU

TRAFİKTE ALKOL VE UYUŞTURUCU İLE MÜCADELEDE OKULLARDA VERİLEN EĞİTİMİN ÖNEMİ

Alkol kullanan çocukların alkol kaynaklı trafik kazalarına karışması ve ciddi okul sorunları yaşaması ihtimali daha yüksektir. Hem kazara hem kaza dışı nedenlerle ortaya çıkan yaralanmalar madde kullanımı sonucudur. Ölümle sonuçlanan trafik kazalarının önemli bir kısmı madde kullanımı ile ilişkilidir.

Çocuklar içki veya madde kullanmaya başlamadan önce, anne-babaların onların alkol kullanmaya dair değerleri ve kararları üzerinde etkileri daha çoktur. Ebeveynler çocukların alkol kullanması üzerinde, özellikle onlu yaşlarından önce ve onlu yaşlarının başlarında daha büyük bir etkiye sahiptirler.

Onlu yaşlar çocukların alkolle ilk deneyimlerini yaşadıkları yaşlardır. Çocuklar ergenliğe yaklaşırlarken, arkadaşları onların üzerinde çok daha büyük bir etkiye sahip olurlar. Bu dönemde çocukların çevreye uyum gösterme davranışları en büyük öncelikleri haline gelirse de, çocuklar anne babayı dinlerler. Pek çok çalışma göstermektedir ki, anne-babanın onlu yaşlarında bile çocuklar üzerindeki etkisi çok büyüktür.

Gençlerin uyuşturucular içerisinde birinci tercihi alkoldür. Aslında, çocuklar alkolü diğer yasadışı maddelerin hepsinden daha çok ve daha sık kullanırlar. 10 ila 14 yaşlarında, çocukların çoğu henüz içki kullanmaya başlamamış olsalar da, erken ergenlik dönemi onların alkolle tanışma risklerinin yüksek olduğu bir zamandır.

Alkol insanların ruh durumlarını değiştirmekte güçlü bir etkiye sahiptir. Çocukların çoğu alkolle akıllıca baş edebilmelerini sağlayacak yeteneklerden de yoksundur.

Madde kullanan gençlere erken dönemde müdahale bağımlılığın gelişimini önlemede büyük önem taşır. Bu nedenle madde deneyen gençlerle karşılaşabilecek öğretmen, okul yöneticileri, rehber öğretmenlerin müdahale teknikleri konusunda eğitilmeleri ve bilgilenmeleri gerekmektedir.

Okuldaki eğitimde amaç gence karar verme, reddetme gibi yaşamsal ve sosyal becerilerin kazandırılmasıdır. Becerileri kişisel ve sosyal beceriler olarak ikiye ayırabiliriz. Kişisel beceriler içinde gencin kendine olan güvenini, hayır diyebilme ve sorunlarla başa çıkma yetisini ve kendine güvenini artırmak, stresle başa çıkmayı öğretmek sayılabilir. Sosyal beceriler içerisinde kişilerarası ilişkileri düzenlemek, boş zamanları iyi değerlendirmeyi sağlamak sayılabilir.

Öğrencilerin sadece okulda değil, okul dışında da eğitimlerinin önemli olduğu yeni eğitim anlayışının özelliklerinden biridir. Özellikle ailenin okulun eğitim anlayışıyla paralel olması, öğrencilere kazandırılan bilgilerin pekiştirilmesi ve süreklilik kazanması noktasında kritik öneme sahiptir.

Çocuklar ilk ve en önemli izlenimlerini aile ve okulda edinmektedirler. Ailede kazanılan değerler çocuğun eğitimini ve tüm yaşantısını etkileyeceğinden, ailenin, eğitim etkinliklerine katılımının sağlanması yararlı olacaktır. Öğrencilere okulda verilen eğitimin etkili olabilmesi için ailenin desteğini kazanmak gerekmektedir. Aileler okulda öğrenciye kazandırılan bilgi, beceri, tutum ve alışkanlıkları benimsemez, desteklemez ve sürekliliği için uygun ortam hazırlamazsa, okulda verilen eğitimin tüm çabalara rağmen başarısız olacağı bilinmelidir. Tek başına okuldaki eğitim etkinlikleriyle çocuğun yaşamına yön vermek yetersiz ve başarısız olacaktır.

Öğrenciler günlük yaşamlarının 4/1'ini okulda geçirmektedirler. Okulda öğrencilere kazandırılan özellikler her ne kadar iyi, doğru, yararlı olsa da, okul dışı ortamlar tarafından bozucu etkinin bulunması durumunda öğrenci için bir anlam ifade etmeyecektir. Yani okulda öğrenilen şeyler okul dışına çıkıldığında geçerli olmalıdır. Okul, aile ve çevrenin çocuk üzerinde ortak anlayış, değer ve beklenti içinde olmaları gerekmektedir. Okul ve ailenin çocukla ilgili beklentilerini uzlaştırmak için okulda aile eğitimi çalışmalarına yer vermelidir. Okul ortamlarında özellikle okul yönetimi bu hizmetlere ihtiyaç duymalı, önemsemeli, ilgili çalışmaları planlamalı ve uygulamalıdır. Çevrenin destek ve beklentisine cevap vermeyen, ailelerle dayanışma yapmayan okul daha nitelikli insan yetiştirmede yetersiz olacaktır.

OKULLARDA YÜRÜTÜLEN ALKOL - MADDE KULLANIMI VE BAĞIMLILIĞINI ÖNLEME ÇALIŞMALARI

Milli Eğitim Bakanlığı okullarda alkol ve madde bağımlılığını önlemeye yönelik birçok etkinlik yürütmektedir. Milli Eğitim Bakanlığı bünyesinde yer alan Sağlık İşleri Daire Başkanlığı ile yürütülen projelerden biri de 2011-2012 Eğitim Öğretim Yılında başlayan Okullarda Tütün, Alkol ve Diğer Bağımlılıklarla Mücadele Eğitimi Projesidir. Bu amaçla 81 ilden okul rehber öğretmenleri merkezi eğitime alınmış, ardından bu rehber öğretmenlerin görev yapmakta oldukları illerdeki tüm rehber öğretmenlere, rehber öğretmeni olmayan okullardan da Biyoloji veya Fen ve Teknoloji öğretmenlerine paket eğitim programının tanıtılması suretiyle bütün okullara ulaşılmaya çalışılmıştır. Bu eğitimle, öğrencilere, ailelere ve öğretmenlere madde bağımlılığı konulu eğitimler düzenlenmiştir.

Eğitim etkinliklerinde Yeniden Sağlık ve Eğitim Derneği tarafından hazırlanan materyaller kullanılmıştır. Çeşitli araştırmalar, odak grup görüşmeleri, uygulamalar sonunda elde edilen bilgilerle ilk olarak 2005 yılında kullanılmaya başlanan bu eğitim ise geçen iki yıl içinde elde edilen deneyimlere dayanılarak materyalin gözden geçirilmesiyle oluşturulmuştur. Çok sayıda eğitim sonucu elde bilgiler ışığında bu eğitim hazırlanmıştır.

Bu eğitim; önleyici nitelikte bir çalışma olup, gençlerde madde kullanımının başlamasını önlemeye ve sağlıklı yaşam konusunda bilinçlenmelerini sağlamaya yöneliktir. Herhangi bir madde denememiş öğrencilerin madde kullanmaya başlamasını engellemek ve bunun için gençlerin konuyla ilgili bilgi sahibi olmaları amaçlanmaktadır.

Eğitimlerden sonra hedeflenen ise; öğrencilerin okullarında bu konu ile ilgilenen, danışabilecekleri, konuşabilecekleri biri olduğunu bilerek ihtiyaç duyduklarında başvurmalarını sağlamaktır. Bu eğitim okullarda konu ile ilgilenen eğitimcilerin yetiştirilmesinden sonra onların aracılığı ile öğrencilerin eğitimlerinin gerçekleştirilmesi esasına dayanır.

Öğrenci eğitimi 14 yaş ve altı ve 15 yaş ve üstü olmak üzere 2 farklı kategoride düzenlenmiştir. 14 yaş ve altı eğitimde; Bağımlılık nedir? Sigaranın zararları nedir? Sigaranın İçinde Tütünden Başka Neler Var? İnsanlar Neden Bu Maddeleri Kullanıyor? Reklamın Amacı Nedir? konuları ele alınmıştır.

Bağımlılık, Sigaranın Zararları, Sigaranın İçinde Tütünden Başka Neler Var? İnsanlar Neden Bu Maddeleri Kullanıyor? Reklamın Amacı, Sağlıklı Yaşamak Nedir? İnsanlar Nelere Bağımlı Olabilir? Bağımlılık Nasıl Gelişir? Kişi Bağımlı Olduğunun Farkına Varabilir mi? İnsanlar Neden Bağımlı Olur? Sorunlarla Nasıl Başa Çıkılır? konuları da 15 yaş ve üstü kategoride yer almıştır.

Ailelere verilen eğitimin içeriği ise, Bağımlılık nedir? Bağımlılık Yapan Maddeler, Bağımlılık Süreci ve Bağımlı Kişinin Özellikleri, Madde Kullanımını Önleyici ve Tetikleyici Faktörler, Maddeye Başlama Nedenleri, Çocuğunuzun Madde Kullandığını Nasıl Anlayabilirsiniz? Madde Kullanımını Engellemek İçin Ne Gerekli? Önleme Ama Nasıl? Sigara İçtiğini Öğrendiğinizde, Madde Kullanımından Şüphelenme Süreci, Çocuğın Madde Kullandığını Öğrenen Anne-Baba, Madde Kullanan Gence Anne-Baba Nasıl Yaklaşmalı? başlıklarından oluşmaktadır.

Öğretmen eğitimi ise aile ve öğrenci eğitiminden önce gelmektedir ve okulun tüm öğretmen ve idarecilerini kapsar. Ele alınan konular ise; Bağımlılık nedir? Bağımlılık Yapan Maddeler, Bağımlılık Süreci ve Bağımlı Kişinin Özellikleri, Madde Kullanımını Önleyici ve Tetikleyici Faktörler, Maddeye Başlama Nedenleri, Madde Kullandığını Nasıl Anlayabilirsiniz? Öğrencilerin Madde Kullanımını Önlemek İçin Neler Yapabilirsiniz? Önleme Ama Nasıl? Sigara İçerken Yakaladığınızda, Alkol Alımına Dair Bilgiler, Madde Kullanan Öğrenciye Yaklaşım, Madde Kullanan Öğrencinin Anne Babasına Yaklaşım, Madde Kullanan Gence Anne Baba Nasıl Yaklaşmalı? Acil Durumlar, Disiplin Cezaları, Sık Sorulan Sorular olarak belirlenmiştir.

Buna benzer çalışmaların yanında Milli Eğitim Bakanlığı'nın 1982 yılından itibaren eğitim müfredatına koyduğu Trafik Dersi de Trafikte Madde Bağımlılığı ile Mücadele çalışmaları arasında sayılabilir. 1982 yılında seçmeli olarak ortaokullarda 1 ya da 2 saat şeklinde uygulanan bu ders, 1992 yılından itibaren tüm eğitim kademelerinde zorunlu olarak "Çevre, Sağlık, Trafik, Okuma" dersi adıyla yer almaya başlamıştır. Bugün ise ortaokul 5. sınıflarda Trafik Güvenliği, Lise 12. Sınıflarda Trafik ve İlk Yardım adıyla dersler devam etmektedir. Bu ders programında % 5 oranında alkol ve madde bağımlılığının trafiğe etkisi kazanımı yer almaktadır.

Bakırköy Ruh ve Sinir Hastalıkları Hastanesi Alkol Madde Araştırma ve Tedavi Merkezi AMATEM tarafından geliştirilen bir Uyuşturucuya karşı Toplumsal Mücadele programı UTOPIYA, bu konuda ülkemizde ilk çalışmadır. Bu kapsamda anne, baba ve öğretmenlere yönelik eğitimler Özel Okullar Derneği ile birlikte hazırlanmış ve uygulanmıştır. Bu amaçla bir film hazırlanmıştır. Hekimlere yönelik acil durumlar, koruyucu hekimlik çalışmaları için kılavuzlar üretilmiş ve uygulanmıştır. HABİTAT kapsamında gençlerle birlikte önleme çalışmaları hazırlanmış ve yürütülmüştür. Ülkemizde genelde standart, kapsamlı ve uzun süreli önleme programları uygulanmamaktadır. Programlar genelde kısa süreli, paradigması belli olmayan programlardır.

Yeniden Sağlık ve Eğitim Derneği ülkemizde en geniş önleme programlarını hazırlayan kurumdur. Yeniden programlarında sadece İstanbul'da 32 bin ebeveyn, 26 bin öğretmen eğitimi gerçekleştirilmiştir. Yeniden tarafından hazırlanan programlarda farklı amaçları ve hedef kitlesi olan materyaller ve etkinlikler hazırlanmıştır. Bu materyallere www.yeniden.org.tr sitesinden ulaşılabilir.

Anne ve Baba Eğitimi

Kısa Eğitim Programı: Anne ve babalara yönelik eğitimlerde psikolog, psikolojik danışman, doktor ve rehber öğretmenler tarafından kullanılabilir saydamlar ve uygulama kılavuzudur.

Kapsamlı Eğitim Programı: Anne-baba ve öğretmenlerin uyuşturucu ve uyarıcı maddeler hakkında bilgilenmelerine yönelik eğitim programını içeren bir kılavuzdur. Bu kılavuz kısa bir eğitimden sonra ücretsiz olarak verilmektedir.

Anne ve Babalar İçin Broşürler: Bağımlılık yapan maddeler, madde bağımlılığı ve önleme konusunda anne ve babalar için hazırlanmış broşürleri içerir.

Anne ve Babalar İçin Kitapçık: Bağımlılık yapan maddeler, madde bağımlılığı ve önleme konusunda anne ve babalar için hazırlanmış kitapçıktır.

Anne ve Babalar İçin Web Sitesi: Uyuşturucuya karşı anne ve baba eğitimi (UKABE) isimli web sitesi.

Çocuk ve Gençlere Yönelik Eğitimler

Çocuk ve Ergenler İçin Kısa Bağımlılık Önleme Eğitimi: Çocuklara ve gençlere yönelik eğitimlerde psikolog, psikolojik danışman, doktor ve rehber öğretmenler tarafından kullanılabilir saydamları ve kılavuzu içerir.

Çocuk ve Ergenler İçin Bağımlılık Önleme Filmi: 12 yaş altı ve üstü çocuk ve ergenler için bağımlılık konusunda bilgilenmelerine yönelik eğitim programını içeren bir kılavuz ve film hazırlanmıştır. Bu film ve kılavuz kısa bir eğitimden sonra ücretsiz olarak verilmektedir.

Çocuk ve Ergenler İçin Bağımlılık Bilgilendirme Filmi: Çocuklara ve gençlere yönelik eğitimlerde psikolog, psikolojik danışman, doktor ve rehber öğretmenler tarafından kullanılabilir bir film ve uygulama kılavuzudur.

Kapsamlı Eğitim (GÜNEBAKAN): Madde bağımlılığının önlenmesi konusunda Günebakan isimli temel yaşam becerileri eğitimi geliştirilmiştir.

Çocuk ve Ergenlerle Yürütülen Eğitimlerde Dikkat Edilmesi Gerekenler: Çocuk ve ergenlerle yürütülen eğitimlerde dikkat edilmesi gerekenler hakkında kısa bilgileri içermektedir.

Üniversiteli Gençler ve Genç Yetişkinler İçin Bilgiler

Üniversitede Alkol Madde Kullanımıyla İlgili Temel İlkeler Raporu: Üniversitede alkol ve madde kullanımının ilkelerini belirlemek için hazırlanmıştır.

Üniversiteli Gençler ve Genç Yetişkinler İçin Alkol Hakkında Bilgiler: Üniversiteli gençler ve genç yetişkinler için alkol hakkında bilgiler içeren bir broşürdür.

Üniversiteli Gençler ve Genç Yetişkinler İçin Uyuşturucular Hakkında Bilgiler: Üniversiteli gençler ve genç yetişkinler için uyuşturucular hakkında bilgileri içeren bir broşürdür.

Kısa Klipler: Çocuk, ergenler ve ailelere yönelik kısa klipleri hazırlanmıştır.

Öğretmenler İçin Broşür: Bağımlılık yapan maddeler, madde bağımlılığı ve önleme konusunda öğretmenler için hazırlanmış broşür.

OKULLARDA VERİLEN EĞİTİM NASIL OLMALI?

Madde bağımlılığında önleme etkinliği yürütmek oldukça zor bir uygulamadır. Bu nedenle aşağıda yer alan noktalara dikkat etmek gerekir:

- ✓ Önleme etkinlikleri bilimsel araştırmalar ışığında yapılmalıdır.
- ✓ Etkinlikler sürekli olmalıdır. Süreklilik göstermeyen eğitimlerin başarısı düşüktür.
- ✓ Küçük gruplarla yürütülmelidir. Yüzlerce kişiyle yürütülecek etkinliklerin başarılı olamayacağı açıktır.
- ✓ Farklı madde kullanmaya başlama nedenlerini hedef almalı ve farklı risk gruplarına ulaşabilmelidir.
- ✓ Farklı disiplinlerden uzmanlarla yürütülmelidir. Böylece, çok etkenli bir sorun olan madde kullanımına farklı bakış açıları yakalanmış olur.
- ✓ İnteraktif eğitim yöntemleri kullanılmalıdır. Böylece eğitime eğitilenlerin de katılması sağlanmalıdır.
- ✓ Her türlü gelişim dönemini içermeli ve her yaşa uygun programlar geliştirilmelidir. Farklı yaş ve dönemlerin gereksinimleri de farklı olur.
- ✓ Toplumun gereksinimlerine uymalıdır. Bu nedenle gereksinimler bilimsel araştırmalarla saptanmalıdır.
- ✓ Hedefleri ve dayandığı paradigma belli olmalıdır. Hedefleri belli olmayan etkinliklerin değerlendirilmesi de mümkün olmayacak, böylece etkinliğin etkin olup olmadığı anlaşılamayacaktır.
- ✓ Gönüllü insanların yer almasına uygun olmalı, akran gruplarının eğitim içinde yer almaları sağlanmalıdır. Toplumun katılımı ve işbirliği de önlemenin etkinliğini artırır.
- ✓ Özendirmeden kaçınmak gerekir. Özendirme, önleme etkinliğinin amacını tersine çevirir. Madde kullanım yöntemleri ya da isimleri öğretilmemelidir.
- ✓ Her kültüre uygun mesajlar seçilmelidir. Bu mesajların etkisi önceden test edilmelidir.
- ✓ Her tür maddeye yönelik olmalıdır. Yıllar içinde kullanılan madde cinsleri değiştiği için, sürekli yenilenmelidir.
- ✓ Önleme etkinliğinin, bir ülkede madde kullanımını tamamen yok etmeyeceği ama azaltacağı hiçbir zaman unutulmamalı ve aşırı beklentiye girilmemelidir.
- ✓ Önleme programları okul öncesi eğitim programları gibi tasarlanabilir. Böylelikle, madde kullanımı, agresif davranışlar, zayıf sosyal beceriler ve akademik başarısızlıklar gibi risk faktörlerinin önüne geçilebilir.
- ✓ İlkokul çocukları için yapılan önleme programları akademik, sosyal ve duygusal öğrenme üzerine yoğunlaşmalıdır. Bu programlar erken yaşta madde kullanımına başlama, erken yaşta agresif davranışlar, akademik başarısızlık, okuldan kaçma ve uyumsuzluk gibi risk faktörlerine yönelik uygulanmalıdır. Verilen eğitim şu başlıkları kapsamalıdır:
  - ✚ Özdenetim
  - ✚ Duygusal farkındalık
  - ✚ İletişim
  - ✚ Sosyal problem çözme yetisi
  - ✚ Akademik destek
- ✓ Ortaokul ve lise öğrencileri için önleme programları akademik ve sosyal yetkinliği artırma üzerine yoğunlaşmalıdır. Bu doğrultuda verilen eğitim şu başlıkları kapsamalıdır:
  - ✚ Çalışma alışkanlıkları ve akademik destek
  - ✚ İletişim
  - ✚ Akran ilişkileri
  - ✚ Özyeterlilik ve dışa dönüklük
  - ✚ Maddeye karşı koyabilme yetisi
  - ✚ Madde karşıtı tutumların desteklenmesi
  - ✚ Madde kullanımına karşı kişisel bağlılığın güçlendirilmesi

ÖĞRETMEN, ÖĞRENCİ VE EBEVEYN EĞİTİMİNDE TEMEL İLKELER

Öğretmen Eğitiminde Temel İlkeler

Sınıf öğretmenlerinin madde ile mücadeledeki yeri çok önemlidir. Çünkü öğrenci ile yüz yüze sürekli gelen ve öğrencisini en iyi tanıyan kişiler sınıf öğretmenleridir. Öğrenciler de ilişkilerini asıl öğretmenleri aracılığı ile sürdürmek isteyebilirler. Bu nedenlerden dolayı öğretmen eğitimi üstünde dikkatle durulması gereken bir noktadır. Öğretmen eğitimi sırasında ana hedef öğretmenlerin madde ve madde kullanan kişilere karşı olan tutumlarının değiştirilmesi olmalıdır. Çünkü bu tutumlar yüzünden öğrenci - öğretmen ilişkisinin bozulduğu saptanmıştır. Eğer varsa, öğretmenin olumsuz tutumlarını tarafsız bir tutum haline çevirmek ilişki için önemli bir adım olacaktır.

Madde çok az bilinen bir konu olmasına rağmen birçok kişi bu konuyu çok iyi bildiğini düşünmektedir. Bu nedenlerden dolayı birçok yanlış yapılmaktadır. Eğiticinin görevi madde konusunun dikkatle yaklaşılması ve çok iyi öğrenilmesi gereken bir konu olduğunu diğer öğretmenlere bildirmesidir. İnsanlar genelde madde karşıtı bir tutum geliştirirler ve bu kendi tutumlarını doğru kabul ederek bazı yargılara varırlar. Bu yargılardan arınmak ya da en azından öğrenci ile ilişki kurarken bu yargılardan uzak durmak öğretmen için çok daha önemlidir. Bu nedenle öğretmen eğitimi sırasında yargılardan uzak, tarafsız biçimde konuya yaklaşılması gerektiğinin vurgulanması önemlidir.

Öğrenci Eğitiminde Temel İlkeler

Öğrencileri özendirmemeye dikkat edilmelidir. Kullanım biçimlerinin ve etkilerinin anlatılması ya da yasaklayıcı tavır özendirmeye neden olabilir. Merakın artırılmamasına özen gösterilmelidir. Bu nedenle açık, samimi ve inandırıcı olmak önemlidir. Baskıcı ve yasaklayıcı olmak çözüm getirmez, aksine kullanma merakını artırabilir. Öğrencileri etiketleme sık yapılan bir davranıştır. Madde kullandığından kuşku duyulan öğrenci bir süre sonra kullanıcı olarak etiketlenebilir. Bu aşamadan sonra o öğrenciye ulaşmak çok zor olacaktır. Ön yargılı olmak ve bu yargılara göre davranmak, iletişimi bozabilecek ve doğru kararları vermeye engel olabilecek bir durum yaratır. Madde kullanımının nasıl olduğu ve kullanmak için neler gerektiğinin öğretilmemesine özen gösterilmelidir. Amaç önlemektir, nasıl kullanıldığını öğretmek değildir. Madde karşıtı mesajların doğrudan verilmesi beklenen yararı sağlamamaktadır. Bu nedenle indirekt mesajlar seçilmelidir.

Madde ile ilgili konuları konuşmaktan kaçınmamalıdır. “Bu konulardan konuşsam çocuğum aklına sokarım” düşüncesi yanlıştır. Ancak konuya hakim olmadan ve bilmeden konuşmaktan kaçınmak gerekir. Öncelikle sorun küçümsenmemeli ve “benim sınıfımda kullanan yoktur “ gibi ön yargılar ile yola çıkılmamalıdır. Tüm sınıfa ulaşmak mümkün değil ise, o zaman risk altındaki öğrencilere yönelmek iyi bir çözüm olabilir. Diğer derslerin arasında madde ve zararlarından bahsetmek çok etkilidir. Buna örnek olarak kimya, biyoloji, yurttaşlık bilgisi dersleri verilebilir. Küçük yaştaki öğrencilere eğitim verilirken dikkat edilmelidir. Daha küçük sınıflarda ayrıntılı bilgi vermek sakıncalar doğurabilir. Alt sınıflarda sigara ve alkol ile ilgili konulara yer vermek, bu maddelerin zararlarını tartışmak daha iyi sonuçlar verebilir.

Ebeveynlere Yönelik Önleme Programı

Ebeveyn Eğitiminde Temel İlkeler

Aileler ile konuşurken vurgulanması gereken en önemli nokta bu konunun konuşulur hale getirilmesidir. Çünkü birçok anne baba bu konuyu gerek aile içinde gerekse aile dışında konuşmaktan kaçınmaktadır. Konuşmayarak bu konudan kaçmaya çalışmanın hiçbir yararı olamaz. Madde kullanan çocukların aileleri kimi zaman bu durumu saklama eğilimindedir.

Yapacağınız konuşmada onları kendinize çekmelisiniz. Sizinle konuşabileceklerini düşünmemeliler. Bunun içinde gizliliğin önemini vurgulamanız gerekli olacaktır. Eğer bunun gizli kalacağına inanırlarsa sizinle paylaşacaklardır. Bu da sorunun çözümüne önemli bir katkı sağlayacaktır.

Aileye madde konusunda bir uzman olmadığınızı ancak konunun uzmanları ile iletişim içinde olduğunuzu belirtin. Konuşmanızın başına yapılan eğitimin tüm Türkiye genelinde uygulanması gereken eğitimin parçası olduğunu anlatın. Böylece “neden biz?” ya da “neden bizim okul?” gibi sorulara önceden yanıt vermiş ve yanlış anlamaları engellemiş olursunuz. Genellikle aileler “benim çocuğum kullanmaz” gibi bir düşünce taşırlar. Tüm toplum ve herkes için bu tehlikenin var olduğunu aileye anlatın. Böylece bilgilenmenin önemini vurgulayın.

YARARLANILAN KAYNAKLAR

1. www.yeniden.org.tr
2. *Ortaöğretimde Trafik ve İlk Yardım Ders Kitabı*
3. *İlköğretim Trafik Güvenliği Ders Kitabı*
4. *Ögel, Kültegin, Türkiye’de Madde Bağımlılığı*